

Különleges módszert, a „nyelven belüli fordítást” is megismerhetik a leendő pedagógusok az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán

Az országban egyedül az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán ismerhetik meg a leendő pedagógusok a „nyelven belüli fordítás” módszertanát, amely korábban csak a gyógypedagógusok képzésében kapott teret. Hiánypótló kurzusról van szó: a PISA-felmérések szerint a magyar iskolások negyedének anyanyelvi tudása nem éri el a felsőfokként emlegetett C1-es szintet, így az iskolai tankönyveket és felmérők feladatait is nehezebben tudják értelmezni.

Mi történik, ha egy másodikos szövegértési felmérő kérdéseit a lehető legérthetőbben fogalmazzuk meg, a szöveg mondatait külön sorokba szedjük, változtatunk a betűtípuson és a -méreten, sőt a kitöltendő mezőket is úgy helyezzük el, hogy minél egyértelműbb legyen a gyerekek számára, pontosan mi a feladatuk? Ezt vizsgálta hallgatóival együtt Dr. Horváth Péter László, az Apor Vilmos Katolikus Főiskola oktatója.

Az eredeti és az átalakított feladatsort ugyanazok a diákok oldották meg egy hónap különbséggel. Az eredmények magukért beszélnek: függetlenül attól, melyik változatot töltötték ki először, kevesebbet hibáztak az átdolgozott felmérőben – volt, aki egy vagy akár két osztályzatot is tudott javítani. Pedig az alapszöveg és a kérdések tartalma ugyanaz maradt. *„Ilyen sokat jelent, hogy hozzáigazítjuk-e az információkat a gyerekek nyelvismeretéhez”* – mondja a főiskolai docens, aki a nyelven belüli fordítás módszertanával ismerteti meg az Apor hallgatóit, többek között a leendő tanítókat.

Milyen a szöveg, ha egyenlő eséllyel hozzáférhető?

„A PISA-felmérések eredményeiből tudjuk, hogy a diákok körülbelül 25 százaléka nem jut el a C1-es vagy C2-es magyar nyelvi tudásig, ennél jóval alacsonyabb nyelvi szinten érzi magát biztonságban” – magyarázza a szakember. Korántsem csak a tanulásban akadályozott gyerekekről van szó: a többségi, tehát teljesen átlagos iskolába járó, ám alacsony nyelvi kompetenciájú gyerekek sem jutnak el a C1-es szintig. Így aztán az iskolai tankönyvek és dolgozatok nyelvezete a gyerekek egy csoportja számára sokszor nehezen értelmezhető, meghaladja magyarnyelv-tudásuk szintjét.

„A főiskolán a hallgatók megtanulhatják, hogyan lehet bonyolultabb szövegekből könnyebben olvasható szövegeket készíteni úgy, hogy a tartalom nem változik” – mondja. Az ún. „egyenlő eséllyel hozzáférhető” szövegek sajátossága, hogy egyszerű mondatokból állnak, a megcélzott nyelvi szintnek megfelelő szókincset, sokszor vázlatpontos felsorolást tartalmaznak. A tördelésük, tipográfiájuk is sajátos, például minden egyes mondat külön sorban szerepel.

Nem mindegy, hogyan fogalmaz a pedagógus

Az értelmi sérült emberekkel foglalkozó szakemberek 2002 óta dolgoznak ezzel a módszerrel, amely a gyógypedagógus-képzésnek is több éve része. A leendő óvodapedagógusok és tanítók azonban jelenleg egyedül az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán tanulhatnak a nyelven belüli fordításról.

„Ha idegennyelv-tanulásról van szó, egyértelmű, hogy az egyszerű mondatoktól lépésről lépésre juthatunk el a bonyolult, hosszabb mondatokig. Itt ugyanerről van szó: ha a gyerekeknek szánt feladatokat, magyarázatokat nem a saját nyelvi szintjüknek megfelelően foglazzuk meg, az hamar eltántoríthatja őket az olvasástól és a tanulástól. Ha egy alacsonyabb szintű szöveget adunk nekik, nem jelenti azt, hogy ott megrekednek. Sikerélményük lesz, lendületet kapnak, és haladnak tovább” – magyarázza Dr. Horváth Péter László, hozzátéve: ma már a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel diagnosztizált gyerekek mellett a sajátos nevelési igényű diákok zöme is integráltan tanul. Ezért nem csupán a gyógypedagógusoknak, hanem a leendő csecsemő- és kisgyermeknevelőknek, óvodapedagógusoknak, tanítóknak és tanároknak is fel kell készülniük a sokszínűségeire.

Az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán a kötelező gyógypedagógiai, fogyatékosügyei tartalmú tárgyak mellett ezért olyan szabadon választható kurzusokat is meghirdetnek, amelyek segítségével a hallgatók fel tudnak készülni a sajátos nevelési igényű gyerekek egy-egy csoportjával kapcsolatos feladatok ellátására. Tavaly indították el például jelnyelvi kurzusukat, ahol a leendő pedagógusok megszerezhetik a legalapvetőbb kommunikációhoz szükséges szókincset. *„Fontos, hogy ha bekerül az osztályomba egy siket diák, el tudjam jelezni, hogy Szia, Péter bácsi vagyok, örülök, hogy itt vagy!” – mondja a főiskola oktatója.*